

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra

10 frt — kr.
5 „ „ „
2 „ 50 „
1 „ „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzór hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

Tanulságok.

Debreczen, augusztus 31.

A viszontlátás édes érzetével üdvözlöm e lapnak minden olvasóját.

Hosszu idő, több mint ötven nap telt el azóta, a mikor utóljára szólottam e helyen ahhoz a bizalmas baráti körhöz, a melyhez engem a naponként való érintkezés elveink közössége, törekvéseink, céljaink azonossága a legszorosabb, a legkedvesebb kapcsolatokkal fűz.

Nagy utra indultam.

A műveltségnek, az előrehaladott kultúrának régóta nem látott boldog országait jártam sorra, hogy okulást merítsék intézményeik, életük szemléletéből s fegyvereket szerezzek a szeretett hazánk boldogulásáért folytatandó naponként meg-megújuló küzdelemhez.

Az Urnak nagy jó volta mindenütt velem volt, kedvező idő, állandó jóegészség — az utasra nézve két legnagyobb, legszükségesebb jólétemény — áldása környezett mindenütt.

Szabad és független, s hozzá tehettem — boldog országokban jártam — keltem.

Mindenütt igyekeztem a nyüzsgő élet felszínes tüneteinek lehetőleg mélyére hatolni s dicsekvés nélkül mondhatom, hogy sok becses tapasztalattal lettem ujjolag gazdagabbá.

Ha az Ur akarandja és élünk, apróra meg akarom írni kedves olvasóink számára uti élményeimnek mindazon részletét, a melyeket egy-vagy más tekintetben érdekesnek vagy tanulságosnak gondolok.

E végből azonban még néhány napi szigorú pihenésre van szükségem, mert a nagy utazás nemcsak nagy lelki gyönyörűséggel, hanem egyszersmind nagy testi törődéssel is egybe van kötve, s én csak most érzem magamat igazán fáradtnak, a mikor már pihenésre kerül a sor.

De bármennyire kimerültnék érzem is magamat, meg nem állhatom, hogy legalább párszives szóval ne köszöntsem lapunk tisztelt olvasóit s el ne mondjak nekik egy pár olyan tanulságot, a melyet huzamos külföldi tartózkodásom alatt mindig és mindenütt s most ujjolag is alkalmam volt tapasztalni.

Ezek a tanulságok nem valami hízogók ugyan ránk magyarokra nézve, de rendkívül fontosak, s ha minél többen szívökre vennék, sok áldásnak válhatnak gazdag kuftejévé.

Első tanulság az, hogy a nyugoti művelt nemzetekben sokkal nagyobb mértékben van kifejlődve a nemzeti ön-

ézet és öntudat, mint mi bennünk, magyarokban.

A ki elnézi, hogy szoktuk mi magyar mivoltunkra hivatkozva büszkén verni a mellünket, azt hihetné, hogy nincsen önérzetesebb nemzet a magyarnál széles e világon.

Ez pedig szomoru csalódás.

Nincsen művelt nemzet széles e világon, sem kicsiny, sem nagy, a mely eltűrné azt, hogy legszentebb jogaiban, kegyeletes érzéseiben, muljának tiszteletes hagyományában minden ripők sáros lábball gázolhasson.

Mi nálunk pedig az ilyesmi napirenden van.

De nemcsak erről a negatív oldalról igaz ez a kép, hanem igaz annak pozitív fele is.

Nemcsak eltűrjük némán, tétlenül, megtorlatlanul, hogy mások bántsák nemzeti büszkeségünket, hanem mi magunk sem tanusítunk elegendő kegyeletes mulunk nagy alakjai, nagy eseményei s jelenünk korszakalkotó dicső tényei iránt.

A ki nemzeti önérzettel akar látni, az nézze meg a francia nemzetet, a mely a maga czimerét lobogóját, nyelvét, institutiót az egész világgal szemben kész volna megvédeni, s nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem a végből, hogy nemzeti érzelmeit kifejezésre juttassa.

Vagy a ki a mult, a dicső mult emlékének igaz tiszteletét óhajtja megismerni, ne sajnálja a időt és fáradságot, s nézze meg a tökéletes intézmények klasszikus országát, a parányi Hollandiát, a melynek története annyi rokonvonást képes felmutatni hazánk történetével.

Azt a kis országot is a Habsburgok, még pedig a spanyol Habsburgok boldogították. II. Fülöp máglyákat gyujtott s a spanyol inquisitio minden rémséges kinzását rázudította a földkerekségének a k k o r legműveltebb országára.

És ez a parányi kis ország nyolczvan évi szakadatlan küzdelem után végre is kivivta a maga teljes függetlenségét és szabadságát s az Orániai-ház jogára alatt Europa legműveltebb s leggazdagabb országává nőtte ki magát.

Ennek a dicső küzdelemnek sok nagy alakja volt, a kiknek emlékezetét a ma élő nemzedék is a legtisztelöb kegyelettel érzi.

Sokat lehetne, szeretnék is sokat e tárgyról beszélni, s talán később még vissza is térek rá, de most még egy másik tanulságot is felakarok említeni.

Magyarország a legpolitikusabb állam a földkerekségen. A legpolitikusabb

azonban abban az értelmében, hogy sehol a földhátán annyian és annyit nem foglalkoznak politikával, mint minálunk. Itt mindenki politikusnak született; mindenkinnek joga, sőt kötelessége beleszólni a közdolgokba s ezt a jogukat és kötelességünket minden egyébennél nagyobb mértékben vesszük génybe s igyekszünk teljesíteni.

Félreértések kikerülése végett sietek kijelenteni, hogy a magyar alkotmánynak ezt az intézményét nem csak hogy kifogással nem illetem, hanem olyan nagy és fontos kiváltságnak tartom, a melyet a közsabadság veszélyeztetése nélkül feladnunk lehetetlenség volna.

Azonban . . .

Ujra bocsánatot kell kérnem, mert a mit mondani akarok, nem kellemes, de mivel igaz, s minthogy bármiféle sértésnek a szándéka távol áll tőlem, tanulság okáért kénytelen vagyok elmondani. Olyan országokban jártam, a hol az emberek szellemi foglalkozásának körét nem tisztán és kizárólag a politizálás tölti be, sőt a hol mondhatom, a politika igen alárendelt szerepet visz a többi szellemi életjelenségek között.

Es mégis . . . !

Nem mehet az ember olyan intelligens ember házába, legyen az pap, tanár, orvos, jogtudós, bankár, kereskedő, gazda, hogy írő asztalán ott ne legyen az alkotmány, az állam alaptörvényeinek a gyűjteménye, a melyből minden perczen tud mindenki argumentumot meríteni a maga állításainak a támogatására.

Mikor jut Magyarország a politikai iskolázottságnak erre a fokára! Hiszen minálunk, ha csak valaki nem speczificze jogásznak készül, egész 16—20 évi tanulási ideje alatt soha-sehol nem találkozik a magyar alkotmány történetét, fejlődését és jelenlegi állapotát tárgyaló studiummal.

Hogy ez mennyi bajnak a kulforása, minek említenem?

Majd alkalmilag visszatérek még erre a themára s akkor majd kimondom elmondom javítást célzó nézeteimet is.

Most csak felakartam vetni a kérdést, hogy a kik úgy éreznek, mint én, szintén gondolkozhasanak rajta.

Még egyszer szívemből köszöntöm lapunk minden olvasóját.

Dr. Nagy Zsigmond.

A képviselőház szept. hó 3-án d. e. 10 órakor tartja első ülését, melynek napirendje a bűnvádi perrendtartásról szóló javaslat. A költségvetést 15-én terjeszti be a pénzügyminiszter, a ki ugyanekkor expozéját is megtartja.

Folyton friss töltésű és v a n y v i z e k.

Lukács pénzügyminiszter a kvótáról
L u k á c s pénzügyminiszter — mint Bécsből jelentik — egy külföldi lap tudósítóját fogadta, a ki előtt ritka nyíltsággal nyilatkozott a kvóta és kiegyezési kérdésről. A közös minisztertanács — mondá a miniszter — nem foglalkozott a bankkérdéssel, hanem a közös költségvetést és a kiegyezési kérdést tárgyalta, mely még nem tekinthető befejezettnek. A próvizórium iránt még nem történt végleges döntés. Szeptemberben a magyar parlamentet egy exozebeban fogja informálni az ügyek állásáról. Ha előadását kedvezően fogadja a magyar törvényhozás, akkor ez hatással lesz az osztrák parlamentre is és ez esetben a kiegyezés még az őszel elkészül. Ha azonban kedvezőtlen fogadtatásban részesülne az exozebeja, akkor következni fog az egy éves próvizórium. felmondás nélkül. A kiegyezési tárgyalásokat csak szeptember 6-7-én fogják folytatni.

Batthyány Lajos gróf lemondása. A fumei kormányzó, gróf B a t t h y á n y Lajos, a kormányzói állásról való lemondását bejelentette Bánffy miniszterelnöknek. A fumei kormányzó eme elhatározásának melyet egy megelőző családi tanács is helyeselt — az szolál indokul, hogy a Bánffy-kormány olyan gazdasági politikát üz, mely a kormányzó nézetivel teljesen ellenkezik. Gróf Batthyány legközelebb Bécsbe érkezik és személyesen fog jelentést tenni a királynak Fiumében a lemondásnak híre óriási izgatottságot keltett. A kormányzó ugyanis, valamint neje, Ilona grófnő Fiumében nagy népszerűségnek örvendenek és adásukra nehéz lenne megfelelő helyettesítőt találni. Éppen ez okból bizonyára igyekezni fognak Batthyányt elmondása vi-szavonására bírni. Gróf Batthyány Lajost 1892 márczius 2-án, gróf Zichy Ágost visszalépése után nevezték ki Fiume kormányzójának. Ugyancsak erre az ügyre vonatkozólag a felhivatalos Bud. Tud. a következőket jelenti: »Az a hírt, hogy Batthyány Lajos gróf fumei kormányzó beadta lemondását, megerősítik, de még az iránt döntés nem történt, hogy vajjon a lemondást ol is fogadják-e.«

Közös miniszteri tanácskozás. Tegnap délután 1 órakor közös miniszteri tanácskozás volt a király elnöke mellett, melyen a közös kormány tagjain kívül a két miniszter-

elnök és pénzügyminiszter is részt vett. — Lukács és Bilinsky pénzügyminiszterek a tanácskozást megelőzőleg a bankkérdésről hosszasan konferáltak.

A kereskedelmi miniszterium változása. D á n i e l Ernő kereskedelemügyi miniszter lemondása, a melyről immár korábban megemlékeztünk, mint most értesülünk, befejezett dolog. A miniszter, a kinek lemondását nem csak személyi, de tárgyi okok is idézték elő, október végén válik meg állásától. A terv az, hogy Dániel visszalépése után a kereskedelemügyi miniszteriumot ketté választják. — Az egyik rész lenne szoros értelemben vett k e r e s k e d e l m i m i n i s z t e r i u m, a másik osztrák mintára berendezett v a s u t i m i n i s z t e r i u m. Az előbbinek miniszterévé kinevezik T i s z a Istvánt, a vasutminiszter pedig V ö r ö s László lenne. E hírt teljesen megbízható forrásból kapjuk, mindazonáltal egyelőre fentartással közöljük.

Beszámoló képviselők. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt vasárnap, e hó 30-án három helyen is tartott beszámoló beszédet. A miskolci II. kerületben H e r m a n n Ottó számolt be kerülete választóinak. — Nyiregyházán B e n i c z k y Miksa tartotta beszámolóját, a hol jelen volt K o s s u t h Ferencz is több képviselő kíséretében. Nyiregyházáról Kossuth és a vele utazó képviselők ma Kemezsőre utaztak, a hol Kállay Lipót, a nyirboghányi kerület képviselője folytatja beszámoló körútját.

Iskolai értesítők.

Debreczen, aug 31.

(k.) Mielőtt elmúlnának az iskolai pihenés napjai s megkezdődnek Magyarország második ezredévének iskolai élete s mialatt e lapok más helyén már a jövő tanévre szóló értesítések mind sűrűbben és bővebb alakban hívogatják a muzsafiakat: hadd vessünk egy végső pillantást a múlt iskolai évre, a mely bezárta az első ezredévet s igyekezzünk belőle levonni a tanulságokat, a melyeket hirdet a benne olvasni tudóknak.

11 iskolának ugyanannyi füzetben megjelent értesítője vár szemléltető munkánkra. Közülök h á r o m közli az idén

büszke hajdu népnek az ősi karakterén még nem igen változtatának annyit az idők, mi már az eredetiség, a faji különválásnak, el-sőbbőségnek is rovasára volna.

A mi régen jó volt, azokat ma is megtartották, helyesen, haladni, habár lassabban a korról, de az erőhöz képest, ez a célzerű. Minek a parasztot czugos topánkába erőltetni, mikor a szurós tarlón sokkal helyen valóbb a debreczeni borjubőr eszima, »a kite« Pongó uram a derék társulat mestere varratott, ezt csak, akik nem ismerék a tarló szurós mivoltát meg a czugos topánka gyöngességét, legfeljebb csak azok erőtethetik a módi, divatos haladás kedvéért.

Mi pedig tarlókon, szurós földön járunk itt. Haj a határdomb is hamarosan véget vet czudarul megnyirbált hatalmunknak. Mert mikor hadra készülődnek az öregek, talán még a nagyapáinknak az apjai, nagyapjai, akkor bizonyosan még könnyebb volt, mert még más vetett, takart, csépett édes szabad mindnyájunknak, öregeinknek csak a magért, a kihizlalt lábas jószágokért kellett után portyázni és még örülhetett, ha kifejének, vérenek árán nem szabadult tőlük; mert a félve-félt kurucz hajduk becsapásolták fűrgé, libegős serényű paripájukkal a tájakat mindenfelé, merre a nap keletét vette vagy a hová lenyugodott.

Biz ez sarcolásokról mindenről le is kellett mondani, feltörni az eddigi rétségeket, lehajtani a ménest az ugarként parlag földek-

fennállásának történetét, a többi elvégezte ezt a feladatot tavaly. Az értesítők közül a helybeli iskolákról h é t számol be, míg n é g y a vidékről érkezett. Képviselve van a 11 között minden rangu, rendű és fajtájú tanintézet, u. m. theol. és jogakadémia, felekezeti főgimnázium, államilag segélyezett felekezeti főgimnázium, szerzetes rend által vezetett algimnázium, felekezeti tanítóképző, állami főreáliskola, felekezeti felsőbb leányiskola, állami ipariskola és felekezeti népiskola.

Ebben a sorrendben fogjuk valamennyit ismertetni és a végén nem fogunk elmulasztani egy pár tanulságot valamint egyéb elmondásra méltó dolgokat megemlíteni, a fontosabbakat már szemlélné e részében sem meilőzve.

I.

1895 — 96. Évkönyv a debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakairól. Összeállította: S a s s Béla, ez évi akad. igazgató.

Mi sem bizonyítja ennek az értesítőnek teljességét s a tökéletességre törekvését jobban, mint az a tény, hogy a debreczeni ev. ref. főiskola minden egyes részéről külön értesítő, még pedig mindenikről kötetnek is bejllő vasok füzet jelent meg. — Az előtünk fekvő füzet maga CXXIX + 142 = 271, mondó kétszázhetvenegy lapot foglal el, a mi teljes 17 ívet tesz ki, melynek első felét három értekezés és 3 beszéd tölti be.

A három értekezés elsője: S a s s Béla akad. igazgatónak székfoglalója a z s o l t á r o k k e l e t k e z é s é n e k k o r á r o l. a mi — legalább e sorok írója előtt — szokatlan, de igen hasznos és kövételre méltó szokásnak tűnik fel minden iskola számára, a melynek igazgatói választás uján jutnak e tisztülkhöz. Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy igen sok tanár megemlíti a szakvizsgálati értekezést s azontul csak azért veszi kezébe a tolat, hogy az osztálykönyvet kitöltse, meg legfeljebb gyakorlatot javítson. — Annak általánosság tétele mellett, hogy a tanári változások csakis a nagy szün időben mehetnek végre s az időközi zavarokat ideiglenes helyettesítéssel kellene betölteni, minden egyes tanárra nézve kötelezőnek kellene a felekezeteknél és államnál egyaránt kimondani a székfoglaló értekezést, midőn ál-

ról, beleszórván a vörhenyeges, aczélezott buza szemeket, mikből nevedik ringó fészek tengere a kalászkodnak — szerelmes szavu fűrgé, az izletes husu fogoly madár számára.

Öreg gazda uraimkhoz, ha el-el láto-gatok:

— Anyjuk, no avval a tarkábbik csu-porral hé!

Osztán ugy hozza az asszony a karczolás metszésü kerti, homoki, tiszta bort, hej pedig sok ellensége is van annak az árva szőlőnek, de még el sem lehetne böcsülettel számolni, no hogy olyan fránya is a neve? Isten bizony nagyon kie-hettünk mi itt nemes magyarok Isten Urunknak a szent kegyelméből, mert a filloxer, a peranoszpor, no meg a portió ez mind a mi vállainkra nehezedik, hiába ott a vasas ládában a Ferdinándus vagy Boeskey nagysága vagy amék már olyas a Leopoldus Ő felsége által is ugyan erősen megpecsételt nemesi sárgult levél a czifra munkás ezimeri képpel, melyen kardokra szurt török fejek, lándzsás, sisakos vitézi emberekkel változtatják egymást.

Azután telik — fogy az a tarkábbik csupor, ha Hadházon, ha Bőszörményben, ha Nánáson került be a gazdákhöz az ember, hogy mindinkább ébred a bizalom, a rokonszeny szívünkben e fehérre meszelt házak igaz erkölcsü lakosai iránt, kiknél még, — mert az az asszonyi nép mindenhol rekesztet el magának egy-egy virágos kis kertét, — a

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Lent a Hajduságon.

— A »Debreczen« számára —
Írta: ifj. Móríc Pál.

Szabad népek nemzetséges történetében mindig egyformán meg van a hasonlóság, mint a hogy a damaszki acélkardoknak is egyforma kekeséggel csillog az élük, vagyha midőn Bulyba Táraszt, a czaporogi neves kozákok hetmanját, bocsátja ki vitézivel hadi kalandozásokra Gogol Miklós és a sirokról is csoda szép virágokat szakasztgató orosz író vagy ha midőn, mit T h a l y Kálmán uram is írásba vett, Bagosy Pál jó kapitány vezetése alatt, obersterje alatt Ferencz nagyságos fejedelmek, labanczkodó községeken rajtok ütenek a hajduk.

Es bátor fordultak azoknak óta nagyot az idők, — a kiváltságokat törülésbe hozták az az újabb törvények, tapadt rozsda is elég-ségesen a Fringiák-ra, vasuti sinek barázdál-ják keresztül az egykori emberkerülte pusztá tájakat s még Hajdu-Percsén is aszfaltot olvasztat a civilizáció, szörnyü felfordulás, ujhítások mindenüti, gyári házak füstölő ké-ményekkel, mégis ha így látó ember térülven-fordulván szülőföldén kevés időkig napokat számolhat, hát jól esik azt látni, mert még lehet látni, hogy ennek a szabad, ennek a

helyezik, avagy igazgatóvá lesz, hogy így mintegy hitvallást tegyen új környezetében tanulmányairól és tudományos látóköréről.

Természetes, hogy sem az igazgatói, sem az azt követő két tanári székfoglalónak bírálata nem lehet e sorok feladata, a mi tisztünk csak a krónikásé arról, a mi van. Hogy azonban e tisztnek teljesen megfeleljünk, első sorban a következő három beszéd közül a Kiss Áron püspökét kell említenem, a ki múlt évi okt. 26-án a jogakadémia két új tanárának beiktatásakor néhány szóval elmondta, hogy mint fejlődött mai stádiumáig a debreczeni egyetem eszméje.

A következő értekezés dr. Barthá Béla székfoglalója A kereskedelmi társaságok jogi személyiségéről, azután dr. Kérészi Zoltáné, melynek tárgya: A vármegyék szereplése a magyar politikai élet terén 1526—1848. A két beszéd ismertetése helyett írjuk ki inkább a következő beszédekből Kiss Áron püspök és Sas Béla igazgató szavait, a melyekkel az új tanárokat üdvözölték.

Kiss Áron püspök a két új tanárhoz a következő meleg szavakat intézte:

»Tudós Tanár urak! Meghaltottuk, fóközött figyelemmel végig hallgattuk értekezéseiket. Ön, dr. Barthá Béla ur, a Vandrák és Vecsey, Kövy s Gortvay egykori dicsőségük helyéről jött hozzánk, mint az-k méltó utóda. A mit tőle vártunk, gyönyörű beszédében felmutatta. »Mi fili perge quo coepisti«, ezt mondja, ezt kiáltja felé e kerület: »Kedves fiunk, csak haladjon tovább a merre utja viszi.« Statisztikai pontossággal ismeri ön egész hazánkat, egyházunkat; tudós művekkel, cikkekkel áldozott a hazai művelődés oltárán. Merj tovább! védje igazainkat. Mutasson tanítványai előtt biztos irányt a jogkereső emberek számára. Dr. Kérészi Zoltán urra szintén elmondhatjuk, hogy gyermekeségől fogva tudta az írásokat. Már az apai háznál megismerte az ifjúságot. Láta annak méltánylandó sajátosságait, gyöngye oldalait, látta szabadságszeretetét, táplálja és nevelje őket az általa mondtott szavak szerint bölcseséggel. Legyen e két új tanszék a létrejövendő egyetemnek két első lépcsője, melyre jó kedvvel rakjon többet egy hálás kor.«

Sas Béla igazgató imígy üdvözölte a két tanárt: »Mélyen tisztelt jogtanár urak, kedves kartársaink! Akadémiai tanácsunk nevében meleg rokonszenvvel, teljes bizalommal és annál tisztább örömmel üdvözölöm önöket, mentül teljesebb jelen ünnepélyünk összhangja.

Ez pedig — Istennek hála — zavartalan. A mai nap egészen a halálnak és örömmel ünnepe. A halálé, a melynek most első és utolsó szava ezt a nemes várost, Debreczen városát illeti. Debreczen városát, hogy fejedelmi bőkezűsége és áldozatkészsége, fenkölt gondolkodása, a közművelődés nagydekei iránt való érveke főiskolánkat ime két új tanszékkel ajándékozta meg, hogy annyi következetességgel és méltósággal ápolja fenyves multjának hagyományait; hogy ma is oly hív leteteményese az ősoket éltesse ama szellemnek, melyet a hivatása öntudatától áthatott, meghamisíthatatlan magyar nemzeti érzésnek és a reformáció hatalmas eszmeáradatának egyívő szakadása, összhangba olvadása teremtett meg ama szellemnek, amely midőn e nemes városnak a történelmére mintegy negyedfél század alatt letöbölhetetlen jelleget nyomott, egyszerűsmerind kulturális jövője irányát, főadatait és kötelezettségeit is hosszú időre félreismertetlenül kimutatta.«

Nem volt felesleges most, néhány nappal az új iskolai év kezdete előtt ezeket a dolgokat feleleveníteni. Most is aktuálisak ezek a dolgok, hiszen tudjuk, hogy a millennium alkalmából Debreczen városa újabb ajándékkal készült meglepni a főiskolát ennek az ó ajándéknak az ellenségei tanulhatnak ez egyszerű szavakból.

Ami a főiskola akadémiai tanszakainak beületét illeti a lefolyt tanévben, azzal gyorsan végezhetünk. A beiratkozott hittanban a hallgatók száma 34, mondhatjuk a rminczenegy volt, míg a joghallgatók 218. Ez a két szám maga egy kulturális tanulmány tárgya lehetne. A rendes és kötelezett tárgyakon kívül az első évben 3 tanár három tárgyat összesen heti 7 órában, a második félévben 6 tanár 7 tárgyat 17 órában speciál-kollegiumként adott elő. Szénior volt Virág István, esküdt felügyelők pedig Nagy Sándor, Juhász László, Lósonczy Endre és Kovács Lajos. A tanári kar az év elején három (hiteludományi, jog- és államtudományi és bölcséleti) szakra oszolva 15 tagból állt, kik közül Buzás Pál jogtanár f. é. jan. 16-án 46 évi tanári működés után meghalt, s a tanév végéig dr. Takács Ferencz és dr. Megyeri Pál ügyvédek töltötték helyét, az év végén pedig Geresi Kalmánt tanker. kir. főigazgatóvá lett. Az ifjúsági pályázatok eredménye közepesen mondható. A főiskola disztermében e tanévtől

kezdve a Csokonai-örökös felhasználja felolvasásai céljaira. A főiskola kiállításán csupán annak tanügytörténeti csoportjában vesz részt s felküldött tárgyainak értéke 7468 fortra becsülhető. Fegyelmi tekintetben az főiskola állapota kielégítő. A tanév folyamán a főiskolában a következő ünnepélyek folytak le: A hittanszaki önképző társulat okt. 31-én reformáció emlékünnepélyt rendezett, az ének-karnak két ünnepélye volt, a magyar irodalmi önképző társulat pedig decz. 5-én Csokonai-emlékünnepélyt rendezett, márczius 15-én pedig egy a társulat mint a főiskola ünnepélyt. Ez állandó jellegű ünnepélyeken kívül még a tanárbeiktató és az ezredévi ünnepélyt valamint a Simonyi és Kiss Áron féle jubileumok említendőek fel. Az értesítő nem emlékeztetik meg róla, mi azonban nem hagyhatjuk ki a tanévi történetéből a legutolsó gyászt: Vallási János halálát. Örömmel kezdődött és mély gyászal végződött a debreczeni ev. ref. főiskola lefolyt iskolai éve. Adja a Mindenható, hogy az új ezredévben ne érezze meg az a százados intézet ezt a gyászt, kerülje el a rázkódást a belőle folyó változás során s haladjon tovább a megkezdett úton. Az akadémiai tanszako-
kon pályaművek jutalma zására 10, pályavégzett akadémiai ifjakat illető ösztöndíj alapítvány 3 tanárképző alapítvány, orvos és hittanhallgatókat illető alapítvány 1—1, általában a d. a. d. e. m. i. a. i. balgatókat illető 13, a k. a. d. g. i. m. n. tanulókat illető 16, akad. gimn. és tanítóképzői tanulókat illető 18, ugyanazokat és elemi tanulókat illető 4, énekkari alapítvány 16, zenei 5, tápintezeti alapítvány 12 van a főiskolában. A tanuló ifjúság statisztikájából következő adatokat írjuk ki: Beiratkozott a téli félévre hh. 42. jh. 212, félév végén volt hh. 40. jh. 206, félév végén volt ugyanannyi, legmagasabb létszám tehát az akadémian 260, legalacsonyabb 247. Ujonnan jött hh. 12, jh. 86, illetőség szerint hh. 12 megyéből, 1 külföldről, jh. 43 megyéből, anyanyelvre hh. valamennyi magyar jh. magyar 199, német 18, román 4, tót 1, szerb 5, olasz 1, vallásra nézve hh. mind ev. ref., jh. ev. ref. 157, ág. h. ev. 22. r. kath. 21, gör. kath. 4, g. kel. 5, izr. 9. A főiskolában a következő ifjúsági egyletek vannak: a) Magyar irodalmi önképző társulat (1864.) b) Hittanszaki önképző társu-

fehér lilium, a fodormenta, még orvosságnak is igen használatos, valamint a bazsalikum illatozó virága mind úgy lesznek ápolva, fenttartva, mint csak azok a hagyományos elvek, nézetek és szokások, mikről már híressé kezd válni a hajdu ember, csufoltatván sok pomádé fejektől, kik orrukra rakott pápaszemen keresztül nézik a világot, — maradiaknak . . . Pedig ez az ódság, ez az egészséges konzervativizmus mindig nagy erejét képezte, képei e népnek, melyet azért is oly nehéz, szemvakító, de még kipróbálatlan új dolgokkal, észjárásából kilorgatni, sokszor pedig csökkentésére a nemzeti jólétnek, erőnek.

Hisz építgetünk mi is pinczékre emelt magas házakat, igyekeznénk megadni magunknak az ez által biztosított ésszerűbb kényelmet, de míg mésszel fehérítjük házaink falát mégis hajdus izü marad abban a levegő is, tehát tiszta és megnyerő a kakukkos órával együtt . . . Ihol vannak kövel kirakott szép járdáink is — hál' Istennek nem a hajduságon találták ki azt furcsa szép szót, — meg a gáz világítás helyett minden nagyobb hajdu városban kisebb-nagyobb számú petróleumlámpa, vannak olvasó köreink is, a hol a szövevényes sakkjátékot is elég ügyesen meg játszogatja egyik-másik parasztos, de nem paraszt, gazda, fejlődnek az iskolák is szépen, — hanem mi más azért mégis a mi világunk? Mi más? . . . És ha van panaszunk is, de legalább buza kenyeret karajozhat még a szegényebb zsöllér ember is, de akihez-

szépen megkerül a hófehér, vaj izü, ropogós bőrrü szalonna is . . .

Es így különös egy vásárnapján leher jobban szemügyre venni, hogy micsoda erőmicsoda gazdagság van még a mi kezeink között, no megfelelő adag büzkeséggel egyetemben, a mikor mindnyájan összegyövrünk az urak a paraszt, egy igazi kiállításba a magyat erőnek — nekem — szebb, mint az ós-budavári aranyzaffattal, mérges festékkel takaragott papir, — deszka pompa, te szegény Magyarországi! . . .

— Hászen; hiszen jó volna, ha egy kis vásárt is lehetne csinálni, de ha megmarad, azért az sem baj!

Czimeres, fehér szörü, füstös nyaku tinait hajtotta ez fel, tánczolás paripakkal, csikót szoptató, formáját veszített, féltékeny, harapós kanczákkal állított ki emez birkáit, disznait mutogatja a másik s innét a város atyjáról a messze határba is kilehet látni, ottan meg a keresztek, a bivaly nagyságu magyar keresztek sorakoznak szemek tetszetős egyenességgel . . .

Es ha így összejöttünk, a városvégi fehér zsalugáteres uri házhoz is betérvén, el is beszélgetünk, látszik, látszik, hogy olvasgattunk már mi is, hogy tanulgattunk mi is valamicsodát, hogy de érezzük azt a jármot is, melyet a vak haladással szaladó kor kényszerít a nyakunkba, de hogy érezzük az izmokat is, a bő bugyogós francia nadrágban is s tudjuk, hogy csak az alkalom kell: biz a feszes,

zsinóros huszár nadrág sem hoz csufolt a mi inainkra. De még meg üljük a lovát is ám! s talán még az a leczáfoló, lebecsmérelt Fringia is ütne még néha-napján olyant, mint az egyenesen hosszú császári dragonyos kard, no Mannlicher találmánya, hogy ne találta volna ki soha az a német, — lám mely tudós okos féreg, — az már veszedelmesebb fegyver? . . . S talán ez az oka, hogy legényeink is úgy megadják már a becüsületet a kakas tollas, nehéz járasu zsandároknak, — kiknek vállára meg a nem kevésbé veszedelmes Kropatsék-puska van akasztva?

— Hászen máshol is lakozik még magyarág, hászen jó, hászen elismerjük mi azt, hanem azért mégis csak mink vagyunk — mi n k! . . .

Es ezt már nem lehet magyarázni, hogy mi az a mi n k? azt már érezni kell s mi érezzük, hogy mi tölünk bárha elvehették a nemesség jogait, de mi mégis meg maradtunk a szó függetlenebb, szebb, magyarább, nemesebb értelmében, mert hászen a debreczeni ember, még pedig igen iparkodó, élelmes, becsületes magyar ember, meg Kecskeméten, Karczagon is laknak, akik laknak, hanem azért még is csak mi vagyunk — mi n k! . . . Es mi érezzük, mi tudjuk is ezt, lehet azért is vagyunk olyan fránya büszkek, hogy azt tartjuk, hogy a ki nagyobb legény nálénk, hát jöjjön ide s fogja meg a kaszánk nyelét, hanem marok, de még milyen aczélos kar kell ám ahhoz is. De megvaljon — ugyan ki kért

c) Hittanballgatók segélyegylete
d) Főiskolai énekkar (1739.) e) Joghallgatók önképzőköre. f) Joghallgatók segélyegylete. g) Felsőbb tanulók olvasó-egylete. h) Főiskolai gyorsíró egyesület. A lefolyt iskolai évben járványos betegségek a főisk. ifjuság közt nem fordultak elő. Az anyakönyvtár összesen 41. (személy és testület) kapott ajándékot s jelenleg áll 42,325 műből 64,169 kötetben, melyek 20 csoportba vannak osztva.

Ünnep a Zobor-hegyen.

Debreczen, aug. 31

A honfoglaló ősök emlékezetének szentelt tegnap a nemzet ünnepet; az ezredév örömeire diadaloszlopot állított azon a helyen, hol dicsőséges küzdelmüket győzelemmel befejezték. — Nyitra városa mellett a Zobor-hegyen megörökítik ércztáblán, márványoszlopon a diadalmas hadjárat utolsó harcát, amelyben a hatalmas szláv birodalmat letiporta a honfoglalók hadserege, hogy romjain felépítse a magyar állam szilárd és megdönthetetlen épületét. Szlávok, morvák ütköztek meg a Zobor vezérlete alatt Árpád csapataival, amelyek akkor már az ország nagy részét birtokukba vették. Győztek itt is Zouard, Huba és Kadosa vezérekkel s a győzelemmel betöltötték vitézségük diadalát, megszerezték maguknak az országot, melynek földjén azonban velük együtt élt, boldogult a legyőzött szláv, morva és más nemzetség is. A szlávok ereje meghajolt a magyar hősök lelkesedésének, akaratának hatalma előtt; megadták magukat s elismerték a hódítókat az ország urainak. És a magyar nemzet lovagiasan bánt el a legyőzöttekkel, meghagyta nekik birtokaikat, nyelvüket, szokásaikat, a melyeket a nemzetiségek mai napig megtartottak, mert a magyar nemzet ezer éven át nagylelkűen viselkedett irányukban.

A magyar állam ezredik évében egyenlő jogokat élveznek a szlávok, ugyanazon törvény szab irányt cselekedeteiknek akármilyen nyelvet beszéljenek is. Hazafiságot követelt csak tőlük a nemzet, a magyar államnak tiszteletét, a mely évszázadokon át nyújtott ne-

valaha egyiktől is kölcsön, akár bort, akár buzát, akár szép asszonyt, de meg futós paripát is? . . .

— Ohó kedves jó atyámfiai az ugyan igaz, hogy kölcsönként soha senki idegen fiától nem is kértünk semmit — a kalács mellett csak megelégedtünk a mi szegénységünkben, — hanem hogy vettük magunknak, pediglen akárhányszor vassal, erővel kedves véreim? . . . S lobogott a buzavirágkék s hófehér hajdu zászló . . .

— Csak a fejét, hogy ne sántuljon, csak a fejét annak a laboneznak komám Nabrádi ilyenkor biztatta a kurucz hajdu az ü kedves komáját, a kinek pedig soha nem is kellett valami módfeletti nagy biztatás s a ráczra, a vadráczra, hej de sokszor siralommal fordult ilyenkor a nagy veszedelem . . .

— A szilvóriumtól gyémántom öcsém vagy talán inkább a borból? . . . Csak a szakállad meg ne hagyta volna, no mert hogy nem is magyar embernek való az, — ilyál, ilyál hát lellem öcsém . . .

— És milyen becsületes arczók, milyen egyenes szívek, bár sajna közöttünk is csak megkerül már inkább a kivető, és nevezzenek b r bennünket »maradiaknak«, akik pápaszemen keresztül nézvé a mi buzával, virágokkal megáldott drága szülőföldünkre, tehát akik nem is ismerhetnek minke, kicsi gond reájuk, mert mi tudjuk mi érezzük, hogy mi

kik őltalmat és támogatást. Zobor-hegyén, a tótoktól lakott vidék tanuja lesz holnap a nemzeti ünnepnek, melyen a béke, a kultúra ünnepe, a régi dicsőség, vitézség elevenedik föl ott a magyar lovagiassággal és nagylelkűséggel, melyek ma is erényei a magyarnak. A nyitrai ünnepen a vitéz honfoglalók szelleme tanuskodik a régi dicsőségről, a jelen viszonyai ezen erényekről.

Az emlékmű különben, dacára a szakadatlan munkának, a melyet a félig-meddig alkalmas időjárás mellett éjjel-nappal folytattott a királyi építészeti hivatal, nem készülhetett el teljesen aug. 30-ikáig, mert aug. hó folyamán még csak alig hat napon és éjen át dolgozhattak. A múlt héten is orkánserű szélvész dühöngött, úgy, hogy a 2800 labnyi magasságban a munkások életének veszélyeztetése nélkül teljes lehetetlenség volt még szilárd alapzatot is dolgozni. Az obeliszk állványának oszlopait, noha emberderéknyi vastagságúak, nádként hajlítgatta a dühöngő szélvész és perjeként dobálta le az odaerősített nehéz deszkatalpakat. Az emlékművel eddigelő 11 méternyi magasságig haladtak; még 9 méternyit kell ráhelyezni, a mi 24 kőnek csigával való felvonatását tételezi fel. Ehhez legalább két teljesen szép napra lett volna szükség, a mire pedig kevés remény volt, mert ha a szél a nyitra völgyébe betéved, 1—2 hétig is eltart, míg elül. Így tehát a félig kész emlékművet kellett felavatni.

Ujdonságok.

* **Megindul a — „Thália“.** Két hete, hogy Mile Pal hírlapíró tarsunk és Benedek Gyula, Komjáthy János szintársulaának egyik rendezője és kitűnő bonvivant színésze megpendítették azon eszmét, hogy nem tennének-e szolgálatot egy megindítandó, olyan új napilappal, melynek keretében a debreczeni színi és színházi élet foglalna helyet s egyik főterekvése a debreczeni színház állandósítása lenne. Az eszme magvai termékeny talajra találtak s már holnap délre

vagyunk »mink«, a nemes, a szabad hajduk unokái, akik ha lassan száradunk is, de erőnkhez képest s nem engedjük kiszaladni talpunk alól a földet, melyen ahány domb van, annyi emléke örezeink véres vitézkedésének s — ahány megáldott buzakalasz, annyi jele a mi fáradhatatlan, tiszta munkáinknak . . . Hát azért jó, nagyon is jó nekünk itt lent a hajduságon s a kalács mellett, meg a pecsenyén valahogy csak elégedelünk itt a mi gyöngye szegénységünkben . . .

És bárha ne is változnának, bárha megmaradhatnának még sokáig ingyen én hajduvéreim, hogy lenne még egy ideig »mutatóba« magyar ember, ebben az erősen »labonezodasnak« indult országban, hemert szurós a mi tarló földünk, nem czugos topánka, de borju bősizma való oda, »akit« pediglen Pongó uram a debreczeni érdemes csizmadia társulat elnöke — mert hej a derék czéhet is rég eltemették — készítettett hozzávaló becsületes anyagból, ugyancsak hozzávaló becsületes munkával, de természetesen megfelelő becsületes árért is . . .

— Igyunk hát gyémántom, lellem öcsém az Ur Isten is, hogy úgy áldjon meg? . . . erőlteti az italját a gazda, mert biz ez még mindig így járja nálunk lent a szép hajduságon . . .

meg is jelennek a mutatóvényszámok 14 oldalnyi terjedelemmel. Az impozáns külsejű lapnak megfelelő és fölötte érdekes lesz bel tartalma is, a mennyben a debreczeni író gárda számos elismert tagja egy egész új mezőn mutatkozik be s a komoly tanítás mellett a humor, kedv és tréfa is szárnyat ölt benne s ez szept. 26-ától minden reggel fog ismétlődni a nélkül, hogy unottá válnék, mire elég garancia a főmunkatársak fényes névsora, melyet már a holnapi számban közölnek. Midőn a messze vidéken is nagy partolásra talált lapot a közönség figyelmébe ajánljuk, — tudatjuk, hogy a mutatóvényszámok bármelyik tőzsdében vehetők s a »Thália« szerkesztőségében, Kossuth-utca 2572. s a »C s o k o n a i«-nyomdában, mely utóbbi két helyen előfizetéseket is fölvesznek.

* **A magyar orsz. Kárpátgyűlés** Keleti Kárpátok osztálya f. hó 23-án tartotta közgyűlését a Tiszaforrásoknál. A résztvevők, számra nézve 50-en felül, a legszebb idő kedvezése mellett: hosszú kocsisorban indultak Körösmezőről a Tisza völgyön keresztül az Opánieci gát mellett elhaladva egész az Okola hegy tövéig. Innen a turisták, köztük 6 nő is, gyalog indultak az Okola hegygerinczére, melyet egy órai vándorlás után értek el. A társaság azonnal a Tisza forrásokhoz ment, ahol a közgyűlés megtartott. Az általános igazgatási ügyek és jelentések meghallgatása után nagy meglepéssel vették tudomásul a magyar Turista egyesület »Kassa vidék«-osztályának a keleti Kárpátok osztályába való belepését és egyhangulag elhatározatott, hogy utóbbi vizont tagként fog belépni a Kassa vidéki osztályába. A legközelebbi közgyűlés helyül Nagybánya lett kijelölve. A gácsországi »Tatra« egyesület »Csornahora« osztálya 4 képviselőt küldött, a kik Róth Márton tanárral a központ kiküldöttjével együtt a legbarátogóbb fogadtatásban részesültek. Miután az Okolán menházban a legjobb hangulatban megébedeltek és a gyönyörű távlátást megcsodálták d u. 3 órakor visszaindultak Körösmezőre. Sajnos, már 24-én az ég nem kedvezett a turistáknak. Az eső csak úgy szakadt és Erdélyi főerdész kénytelen volt a »Hoverlára« való felszállás ellen felszólalni. A kirándulás ezen része tehát elmaradt és a résztvevők »Viszontlátásra Nagybanán« kiáltása mellett 24-én délután visszafelé indultak Debreczenből kövekezők vettek részt a kirándulásban: Burger Izsó és neje, Fazekas Sándor, Géresi Kalmán, Harmath Gergely, Kövy Lajos, Márton Imre, Szigmeth Károly és leánya, Tóth Gergely, Dr. Ujfaluzy József és fia, Lintner Imre, Kauser Károly és Láng Géza urak ez alkalommal egyenként 5 frt 50 krt, a debreczeni résztvevők pedig 10 frtot adományoztak a keleti Kárpátok osztályának, melyért az illetőknek e helyütt köszönet mondatik. S. K.

* **Kettős gyilkosság.** Tegnap szá munkaan ezen czim alatt irtuk meg, hogy Repszegen Kiss Keresztély vagyonos gazdalkodót és nejét meggyilkolva találták. A gyanu az áldozat testvéröcsésére: Kiss Simonra irányult, a ki a véres tett elkövetése után nyomtalanul eltűnt a községből. A gyilkos tegnap délután — mint tudósítónk jelenté — önként jelentkezett Novák Gyula csendőrhadnagy előtt s bevallotta, hogy a bátyját és sógorasszonyát boszszuból, fejszével ütötte le éjnek idején, mert övékségében megakarták rövidíteni.

* **Előléptetések a postánál.** A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a napokban a posta- és távirada hivatalok személyzeténél nagy számu előléptetéseket eszközölt. A debreczeni főpostánál Grün Ármán és Simon Rezső segédtisztat tisztekké, Lichtmano Márton segédtisztat magasabb fizetési fokozatba és Csizsár György szolgálta a harmadik fizetési fokozatból a másodikba lépett elő.

* **A debreczeni zeneegylet.** A debreczeni zeneegylet, mely szorgalmasan készülődik és tanul, hogy annak idején méltó módon jelenjék meg a nagy közönség előtt, folyton

gyarapodik és fejlődik. Ujabbán a következők lettek az egyetel pártoló tagjaivá: özv. Gerzon Ödönne, dr. Forrai András, Koncz Ákos, Szabó Lajos, Stegmüller Árpád, Mayer József, Berger Jenő, Sinay Gyula, Bihary István, Prelovszky Antal, Csikes Ferencz. Lőw József, Schaf János. A derék és pártolásra érdemes egyetel szép jövő elé néz.

*** Adomány az egyetem javára.** Dr. Vajay Károly szatmári ügyvéd a mai napon Kiss Áron püspökhöz ötszáz forintot küldött, a melyet néhai Dobos Kálmán odaváló földbirtokos hagyományozott a debreczeni egyetem javára. Az összeget az egyetem alapjához csatolták.

*** Szerdára halasztott tanítválasztás.** A tegnapi iskolaszéki ülésen semmi döntés nem történt a csapó-utczai két férfi- a Miklós-utczai egy női- és a bárány-utczai egy férfi tanító választása ügyében s csak szerdán, szept. 2-án fog dönteni ez ügyben az iskolaszéki ülés.

*** Népgyűlés.** Tegnap d. u. 3 órakor tartották meg a szociál-demokratizmus hívei a Népkertben azt a gyűlést, melynek elnöke Kecskés Péter volt. A gyűlésen, Veres szónokolt és sürgette az általános választási jogot. Nem egyszer megdönthetetlen igazságot állított talpra s tiszta logikával vezette le, hogy a proletár népek előbb vagy utóbb de be kell avatkozni az állam ügyeibe. A mai államokat azon épülethez hasonlította, mely vízenyős talajon épült s minden nap egy-egy téglá bomlik le belőle, míg aztán végre az egész összedől. Csak egy lépés választ el bennünket mondá a XX-ik századtól s ne lépjük át azt a nélkül, hogy az állam gépezetén alaposan ne javítsunk, — a régi, kopott kerekeket ki kell löknünk belőle s ujakkal pótolnunk, melyek az egész működését összhangzóbbá teszik, egyik lendítő kerekül pedig az általános választói jogot kell megkövacsolnunk, mert a földön mindenki egyformán születik, az a szalmakunyhóban született épen úgy Isten képeire van teremtve, mint az, ki pompa, fény közt bársony és borbán látta meg először a tündérragyogásu napot. A csak 5 órakor beveződött népgyűlés különben simán folyt le, nem számítva azt a 3—4 perczig tartott főnnakadást, melyet Nagy János extemporizált: »Éljen a néppárt! fölkialtott és pusztába is vesztett szavaival.

*** Angelotti daltársulata megy.** A ma délelőtt szakadó eső sem gátolta meg ebben a népszerűvé lett daltársulat igazgatóját, hogy látogatást ne tegyen szerkesztőségünkben, mely egyszersmind bucsu is volt. Ma este lesz az utolsó előadás fényes kivillágítás mellett Sz. Dávid István »Millennium« kertjében, hol a több mint két hónapon át szerzett igazán élvezetes estéket a derék Angelotti daltársulata, melynek mindegyik tagja büszkén viheti magával vándorutjára azt az elismerést és rokonszenvet, melyet Debreczen város közönsége szokatlan mértékben ajándékozott nekik. A ma esti előadás valamivel hamarabb fog végződni s utána Veres Toni kedvelt zenekara fog játszani, eszükbe juttatva azt a sok szép kellemes estét, melynek mint Angelotti megígérte, a jövő nyáron folytatása fog következni, mert ő társulatával együtt szerelmes lett városunkba. A kedvelt társulat közönséget mond a jóindutatu pártfogásért Debreczen város nemes közönségének. Debreczenből Budapestre, onnan pedig Wiesbadenbe és Londonba fog menni a derék igazgató daltársulata. Sok szerencsét kívánunk neki.

*** Véres verekedés.** A következő sorozat lettük: Tegnap délután 4 és 5 óraközött Timár és Varga-utczá sarkán a régi koporsó raktár helyiségében ahol Deli 3. sz. hordár mint házmester van alkalmazva, a kínél holmi csöcselék népség gyűlt össze, melynek a vége

verekedés lett és pedig nyílt utcán oly brutális módon félóraháozáig, hogy a néző lakosoknak igazán félháborodott a lelke mig mindenik fél verekedéstől eltikkadva oszlott széjjel anélkül hogy csak egyet is bekaszliztak volna, de nem csoda, mert trendört egyet sem láttak, vagy talán a rendőr nem látta őket? **Egyeser utczai lakos.**

*** Az első operette előadás.** Az operette személyzetet Komjáthy János mindjárt az »Ezer év« előadásai után be fogja mutatni és pedig »A királyné dragonyosa« című operetteben, a mely még a debreczeni színpadon nem került színre.

*** Figyelmeztetjük a t. gazdaközönséget,** hogy a Thomasfoszfátliszt (Thomassalak) ára az utolsó napokban tetemesen csökkent, most van tehát alkalmas idő ezen kitűnő trágyaszert olcsó beszerzésére.

x Üditő italnak számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyu vizek a legkedveltebbek. Nem közbömbös azonban, mifele ásványvizet használunk a fent említett célra, mert általában számos oly vizek is, a melyek élvezete üditő italok gyanánt nem mindig előnyös, s aanyuvizek czime alatt szerepelnek. — Igypéldául nagymennyiségű mészkövet vagy vasat tartalmazó vizek szakadatlan használata semmiképen sem válik a szervezet előnyére, sőt még egyedül a szén-savtartalom is némelykor elégséges, hogy vérdus egyéneknek vértörlést idézzen elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szén-sav mennyisége mindenkor a palack nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a viz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkatrészekből. Ily feleto ritkán található, sőt eddigelé unikumnak nevezett savanyu viz a Mattoni-féle Giesshübler, mely még gyenge idegzetű és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely — eltekintve alkatrészei szerencsés összetétele által igazolt gyógytani értékétől — mint elsőrangú üditő ital szerepel.

Táviratok.

Lobanov meghalt!

Budapest, aug. 31. A »Debr.« ered. táv. Berlinből távirják: A Wolf-ügynökség jelenti Kiewből a következő szenzációs hírt: Lobanov, orosz külügyminiszter Bécsből Kiewig a czár kíséretében utazott hirtelen meghalt. — Az eset politikai körökben óriási feltűnést kelt, mindenféleképpen igyekeznek kommentálni, — sokan a nihilisták művének tekintik, viszont vannak olyan nézetek, a melyek a most kitört konstantinápolyi forradalommal hozzák összeköttetésbe a dolgot s azt állítják, hogy Lobanovot fanatikus örmények gyilkolták meg, a miért Goluchovskyyal valószínűleg megegyezett a zavargások elnyomása ügyében.

Budapest, aug. 30. (A Debr. ered. táv.) (Érk. d. u. 4 órakor.) Lobanov holtteste a legujabb hírek szerint családja megerkezéig Kiewben marad. A temetésről csak azután történik intézkedés.

A Zobor-hegyi ünnep.

Budapest, aug. 31. A »Debr.« ered. táv. Nyitrai távirják: A Zobor-hegyi emlékmű alapkövének letétele tegnap folyt le. — A politika és a sajtó képviselői szombaton utaztak el és Nyitra állapodtak meg. Sajnos, az ünnep-égek kívánatos harmóniáját disszonáns hangok zavarták meg. A zafias ünnep megzavarott súlyos felelősség illeti. A miniszter, a napi politikát belevonta a nemzeti ünnepbe, a nyitrai káptalan pedig hazafiatalan tüntetésre használta fel az alkalmat. Mindenekelőtt a papság rendezett tüntetést,

amennyiben a káptalan, a belügyminiszterrel előtti valóti sztelgeléstől, cserben hagyva Bende püspököt, tavolm aradt.

A piaristák azonban megjelentek a tisztelgésnél. A másik incidens, mely szintén kellemetlenül hatott, az volt, hogy Perczel belügyminiszter, a nyitrai állami tisztviselők tisztelgését kortesbeszédre használta fel, — belekeverte az egyház politikát, az mondván, hogy ez mly és áldatlan barázdákat szántott a vármegyében. Itt, abban a véleményben vannak, hogy ez tapintatlan eljárás oly ünnepély alkalmával, melyet nem pártok, nem felekezetek rendeznek s hogy a miniszter ezzel csak a sztrájkoló káptalanak tett szolgálatot — Nyitra ró l tegnap reggel fél kilenczkor indult el a gyönyörű menet, melyet parasztszabandérium vezettet, Jelen voltak: Perczel belügyminiszter, Latkóczy államtitkar, Apponyi gr. udvarnagy Baltik Antal püspök Laszkáry egyh. ker. felügyelő, Turóczi főispán. Crans alszán, Sinay, Franciscs, Andrey, Tnold, Nagy Boula, Rudnyanszky, Sporzon, Janics, Léva y képviselő Kostyal polgármester Bende Imre püspök, Bolla altábornagy, Sándor törv. elnök, Eniody gazd. egyh. elnök, stb. stb. Az oszlop előtt Bende Imre püspök mondott misét a szabad ég alatt, melyet a notabilitásokon kívül a megye és környék lakosságából rengeteg néptömeg halgatott meg. A mise után Bende püspök nagyhatásu beszédet mondott, utána Perczel Dezső belügyminiszter tartotta meg hivatalos beszédét, melyben kiemelt épen ennek az emlékműnek különös jelentőségét, — mely idegen nyelvű magyar honpolgároknak hirdeti a hazafiság igéit. Ez az oszlop örök tanujele annak, hogy ebben a hazában mi, a magyarok vagyunk az urak. Átadta azután az oszlopot Nyitra vármegye közönségének.

Herman Ottó beszámolója

Budapest, aug. 31. (A »Debr.« ered. táv. Hdrman Ottó — mint Miskolczi ró l jelentik — tegnap óriási közönség előtt tartotta meg beszámoló beszédét miskolczi választói előtt. Leginkább a néppárt ellen kelt ki, mint a mely a paczifikáló törvények eltörlését írta zászlójára s ezzel természetszerűleg a vizsaly töviset szurta a nemzet testébe. De még nem minden, a mit tett. Kezet fogott Magyarország ellenségeivel — és a nemzetiségekkel, a kiket még jobban felzaklat a magyar állameszme ellen. A szociálisták szaporodásában is mérhetetlen veszély rejlik a magyar nemzetre nézve. A függetlenségipártok vizsalyát sajnálja, különösen ma, midőn kettőzietett erővel kellene a kiegyezés ellen küzdeni, azonban úgy látja, hogy valamint a tűz a vízzel, úgy a függetlenségipárt két része sem egyesülhet sohasem.

A konstantinápolyi forradalom.

Budapest, aug. 31. A Debreczen er. táv. Konstantinápolyból jelentik. A mohamedánok mint fenyegetőbbnek lépnek fel, úgy hogy a török kormány kénytelen volt a helyőrséget új zászlóalakkal megerősíteni.

Az erdészeti egyesület közgyűlése.

Budapest, aug. 31. A Debreczen er. táv. Az erdészeti egyesület tegnap kezdte meg év közgyűlését 300 erdész egyeteli tag jelenlétében Bedő Albert államtitkar elnökele alatt, ki hosszabb beszédben fejtegette a magyar erdész nemzeti hivatását. A tegnapi gyűlésen a jelentések után, a melyeket elfggadtak, a választásokat ejtették meg. Elnök lett: Tiszta Lajos gr., alelnökök Bedő Albert és Bauffy Dezső br.

Targysorsjáték a kiállításon.

Debreczen, augusztus 31.

A kiállítási igazgatóság tárgysorsjátékot rendezett, melynek jövedelméből 80% a hazai ipar segélyezésére fordítatik.

A játékterv szerint 19.848 kiváló műizlést mutató ipari illetőleg háziipari tárgy sorsolattik ki 160.000 korona összértékben. A főnyeremény 20.000 koronával van előírva. Van még 10.000; 6000; 2000; 1000; 400; 200; 100; 10 stb. koronás nyeremény, melyek közül az első tizenhárom nyereménytárgy értéket a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is átveheti.

A húzas a m. kir. lottoigazgatóság közbenjárásával f. é. október hó 1-én fog megtartatni s egy sorsjegynek az ára 40 fillér (20 kr.)

Ezen sorsjáték, tekintve annak nemcsak célját valamint a húzas által nyújtandó előnyöket, a mennyiben a befolyó összegeknek 80 százaléka a játszó közönségnek visszaadatik, a támogatásra kétségen kívül igen érdemes. A szóban forgó sorsjegyek akár az igazgatóságtól közvetlenül avagy a főelárúító helyen, Budapesen IV. ker. Károly körút 24 szám alatt vehetők meg. A sorsjegyek a készpénz beküldése mellett bérmentve küldetnek meg.

Vidék.

A bihari ezredéves emlék.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Toronyi Rigó Ferencz földbirtokosnak a bihari emlékbizottság elnökének, ki egy szerszind a bihari és debreczeni függőlenségi pártnak is elnöke, paratlan tevékenysége, engedetlen buzgalma és szakadatlan utánjárása vegre meghozta az óhajtott sikert.

Az általa ezeltűt öt évvel felvetett eszme, hogy a bihari határban levő a székelyhídi és margittai országot összekötőnél fekvő óségi földvárba, az ugynevezett Men-Marót várban, melynek egy részét leány várnak nevezik, az ezer esztendő eltöltésének megörökítése céljából emlék állítassék, a megvalósulás küszöbén áll.

Ugyanis a Sztaril Ferencz mérnök építése által tervezett és a Thaly Kálmán debreczeni képviselő s országos hírű történész által helyesbített emlék első részéhez szükséges 600 mm. faragott fagymentes kő a Koltos-Monostori kőbányából már részben megérkezett, részint ugyan van Biharra.

Jóleső érzés tölti el a magyarnak gondolkozó egész valóját, midőn az erdélyi bércek kebeléről leháogatott 30-50 m. mázsányi köveket szemléli, melynek hivatása Biharvármegye síkján örökíteni meg az eltöltött ezer évet.

Mivel azonban a jórészben egyszerű földmivesek fillereiből gyűjtött összeg a költségek fidezésére nem elég, a bizottság aug. 23-án műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett, melynek lefolyása a következő volt:

A bihari intelligenciából alakult műkedvelők által előadott Tóth Ednek Falurossza című népszínműve, az I. és II-ik felvonás közt ezen alkalomra írt ódáját szavalta E. Kovács Gyula országos hírű művész s nagybicsü vendég. Az előadás a városháza udvarán felállított ponyvasátorban történt, az előadás jól sikerült, különösen Tóth Mariska Batki Teresije és Fehér Paula Finom Rózsija volt kitűnő.

Az összes jövedelem 139 frt volt, ha a 11 óra tájban megindult záporosó az előadást meg nem zavarja, tekintélyes összeg jut az emlékoszlop javára.

Maradok tisztelettel Biharon, 1896. aug. 30-án.

Borbély Lajos
biz. jegyző.

Fel a kiállításra!

Debreczen, aug. 31.

A napokban a debreczeni iparosok a budapesti ezredéves országos kiállításra felutaztak.

Értesülésünk szerint sokra megy azok száma, a kik a felrándulásban részt vettek, de az eddig jelentkezettek száma még mindig nem üti meg azt a mértéket, melyet egy olyan nagy, intelligens és iparúzó városból, mint a milyen Debreczen, méltán elvárni lehetett volna. Ugy látszik, hogy Debreczen iparosai és földmivelői nem egészen vannak áthatva a kiállítás missziója s hivatásától, pedig az ezredéves kiállítás nemzetünk történetében egy igen kimagasló momentum.

Az ezredéves kiállítás mutatja be a nemzetet valódi nagyságában ezer éves múltja után. Feltárja a külföld előtt a nemzetet, életének minden tényezőjét. Bemutatja az ország gazdasági erejét a nemzeti ipar különböző ágai és a fejlődés processzusa szerint feltűnteti, hogy az ország különböző vidékein minő fejlettséget ért el az ipar, minő nagy volt a haladás, minő eszközökkel, minő módon történik az ipari produkció. Tanulságos és felemelő ennek megseemlése minden hazafi, de különösen minden iparosra nézve — Ez utóbbiakra különösen azért, mert beigazolja előttük a szorgalom, az iparkodás és a tökéletesség gyümölcsét és ez által bátorságot, vállalkozási szellemet, ambíciót önt beléjük. Alig képzelhetünk azért csak egy némileg is intelligens és hivatásának fontosságától áthatott iparost, a ki ne ragadna meg az alkalmat arra, hogy olcsón, hihetetlen olcsó áron fel ne rándulna Budapestre megtekinteni azt, hogy az ő iparostársai milyen állapotban vannak az ország különböző vidékein és minő izlés szerint, mily eredménytel, az ipari technika minő módszere szerint működnek.

A legfontosabb az országos kiállítás kétségek nélkül az iparosokra, mert a nemzet előtt feltárja és beigazolja annak az igazságnak a valóságát, hogy a nemzet gazdag, hatalmas, nagy és boldog csak akkor lesz, ha ipara a nyugateurópai államok fejlettségének fokára emelkedik. De feltárja a nemzet előtt annak az igazságnak a valódi-ágát is, hogy ezen nagy cél elérése végett az ipar érdekében kell valamit tenni, különösen a külföldi ipar leküzdhetetlen versenyé ellen meg kell védeni a hazai ipart, külön vámterület felállítása, védvámok behozatala, — adókedvezmények s egyéb intézkedések által, Állami védelem, támogatás, szubvenció nélkül igazi nagy ipar Magyarországon nem keletkezhetik. Fenyves tanubzonyságot szolgáltat e mellett az országos kiállítás.

Azonban nagyon fontos az ezredéves kiállítás a földmivelőre is, mert feltárja Magyarországot agrikulturáját a maga valóságában. Ott lehet látni az ország különböző vidékeinek őstermelését. Egyes uradalmakat kicsinyített alakban úgy, amint azok a valóságban léteznek. Az értelmes gazdának számtalan alkalom nyílik olyan gazdasági eszközök megseemlézésére, melyeket ma már minden okos gazdának alkalmazni kell gazdaságában.

Ezeken felül megseemlélheti a gazdálkodó azt is, hogy minő termelési ágak minő eredménytel üze tek az egyes vidékeken és gazdaságokban. Az elért eredmények utánzása, észszerűbb, intenzivebb gazdálkodásra ösztönzik a gazdát és feltartják szeméi előtt azon intézményeket és azon módokat, melyek ismerete által is képviselve lesz egyedül megvédeni a saját érdekét és elég erős lesz arra, hogy

mások által tudatlanságát kizsákmányolni ne engedje.

Eltekintve azonban azon nagy haszontól, amely minden iparos és földmivelőre a kiállítás megseemlése által háramlik, a kiállítás megtekintése minden igaz magyarnak a hazafiúi önértéket is emeli. Azonfelül az ilyen felrándulásban való részvétel alkalma nyújt mindenkinek arra is, hogy meglepően kis költséggel Budapest fővárosát, az ott történt óriási haladást megtekintse s mindezekon kívül magának egy-két napi olyan élvezetet szerezzen, a minőre legjobb esetben minden tíz évben nyílik egyszer alkalom.

Hisszük azért, hogy újabb felrándulásra a jelentkezések a résztvevők számát oly magasra emelik, amely méltó lesz Debreczen városának nagysága, intelligenciájára s jó hírrevezéshez. Fel tehát a kiállításra!

Külömfélék.

A Ragoczy. A Magyarországnak ajánlékozott Rákóczy-kard, amelylyel az ifjú Miklós cár oly világos tanujelét adta irántunk való rokonszenvének, igen jó benyomást tett Franciaországban, ahol éber figyelemmel kísérik mindazt, amit Oroszországgal s nevezetesen a cár tesz. A párisi lapok rendre foglalkoznak a Rákóczy-karddal s a Figaro, legújabb számában komoly képpel magyarázta olvasóinak, hogy az ajándék-kard nem François Ragoczi, hanem dédapja, George számára készült. Az előző boulevard-lap, hogy megmutassa a magyar dolgokban való jártasságát: ezt az alkalmat felhasználja egyúttal arra, hogy megmagyarázza a Rákóczy indulót a Marche de Ragoczy eredetét, a melyet Magyarország Marsei laiseének nevez. A nem éppen alapos, de mindenesetre eredeti és kétségtelenül szimpátikus magyarázat így hangzik:

A tizenkilencedik század magyarjai semmit sem mulasztottak el hogy régi megíratlan hagyományok nyomán rekonstituálják Barna Mihály cigánynak a muzsikáját, s mikor Hanslick Eduárd, kinek a neve akkoriban még nem volt híres, felkereste Görgeyt a táborában, a tábornoknak első kérdése volt, hogy eljársz-e a fiatal zeneszerző előtt a Ragoczi-marsot, amelyet, — mint vele magának hízeltget — ő támasztott fel a maga tisztaságában. Efféle zenei preokkupáció oly döntő események előstéjén, a mikor a haza sorsa forgott kockán, fogalmat ad arról, hogy mily rajongással csüggnék a magyarok az ő nemzeti dalukon.

Róma az Indexen. Zola Emil Három város című regény-ciklusának a Vatikán megadta a teljes reklámot, amelyre csak szüksége lehetett. A ciklus első darabját, a Lourdes-ot, mindjárt megjelenése után a tilalmas könyvek indexébe iktatták s mivel a most megjelent Róma ugyanolyan szellemű, azaz indexre került ez is, jól lehet Zola mikor ezen a regényen dolgozott s tanulmánytatt tett Rómába mindenlehető elkövetett hogy a Vatikánt és a papát kiengesztelje Fáradozása azonban hiába való volt s a pápa nem bocsátotta színe elé. A ciklus harmadik darabja Páris lesz s most csak annál nagyobb érdeklődéssel várják ezt a könyvet, mely betetőzése lesz az egész műnek.

Esernyő a színházban. Kis-ingenben van egy ugynevezett királyi színház, amely azonban csak közönséges deszkabódé s amelybe, mint hogy a középső csilárt levették a nyílason a minap éppen előadás alatt beest az eső. Egy buzó de jökedvű színház látogató, hogy a darabot végignézhesse, de egyúttal meg ne ázzék, kapta magát s kifeszített esernyőjét a feje fölé tartotta. A közönség zajos hahotával jutalmazta ezt a leleménységet s az előadás nyugodtan folyt tovább legfőlebb az esernyő selymére zuhogó esőcseppek kopogásától zavarva.

Távol a világtól. A Nansen emberei a Fram derék hajósi tudvalevőleg három évig jártak az örök jég hazáját, ahová nem jár semmi féle újság. Nem csodálható tehát hogy

jökéletes tudatlanságban voltak az említett három év eseményeit illetőleg. Egy német lapban olvassuk a következő mulatságos apróságot, amely állítólag hiteles reproductiója az expedíció egy tagja első szárazföldi beszélgetésének.

N. N. az expedíció tagja. Minő tolongás volt az utcákon, amikor partra szálltunk.

Az újságíró. Az embernek önkénytelen is a chosinscki mező jutott az eszébe az orosz cár koronázásakor.

N. N. Az orosz cár koronázásakor?

Az újságíró. No igen, hiszen tudod — aza persze, te mit se tudsz még III, Sándor meghalt 1894 novemberében és a trónra II. Miklós jutott. Az ő koronázásakor halt meg egy pár ezer ember a tolongásban.

N. N. Carnot bizonyára gyűjtést indított a francziák között a szerencsétlenül jártak számára?

Az újságíró. Carnot? Talán Fauret akartál mondani?

N. N. Faure? Hát Carnot leköszönt?

Az újságíró. Dehogy köszönt megölték!

N. N. Megölték? És utánna jött hát ez a Faure?

Az újságíró. Dehogy is. Előbb még Casimir Perrier jött az elnöki székbe de ő csakhamar lemondott.

N. N. Ah — így értem már. Hát az unio (n. b. a svéd-norvég unio) ügyével hogy állunk?

Az újságíró. Csak úgy lassan. Hanem majd rendezel remélhetőleg az unio választmány.

N. N. Az unio-választmány?

Az újságíró. No igen — így mondják ezt a Kis Eyolfban.

N. N. Kis-Eyolf? Hát az mi?

Az újságíró. De hát ez mégis sok. Semmit sem értesz? Bár látnád az én gondolataimat Röntgen-sugarakkal — akkor talán nem kérdeznél annyit!

N. N. Röntgen-sugár?!! Ugyan kérlek mi az?

Az újságíró. Hagyj békén. Ha még egy kérdést tezel elterlek, mint a japániak elverték a kinaikat? vagy az olaszokat Menelik

N. N. A japániak elverték a kinaikat? Az olaszokat Menelik? Még ez is? Nem, — nem kérdezek már többet...

Közgazdaság.

A cs. kir. szab. Osztrák Phönix életbiztosító-társaság Bécsben f. é. június 30-án tartotta meg 34-ik rendes közgyűlését. — A betérjesztett számadó jelentés megállapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1895-iki lefolyt esztendőben örvendetes lendületet vett. 4588 új kötvény 6.822.235 frtnyi tőkéről állított ki és az összes biztosítási állomány a ny az év végén 58.007.598 frt tőke és 83.969 frt évi járadékra rugott föl. — Az összes díjbevetel 1.145.235 65 frtot vettek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 9.920.031.95 frtra.

Cs. kir. szab. Osztrák Phönix biztosítótársaság Bécsben. A f. évi június 30-án tartott közgyűlésen beszámolt az 1895-ik évről A jelentés konstatálja a lefolyt üzlet eredményének kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tüzbiztosítási ágazatban igen örvendetes-en megnövekedett. A díjbe ételek a tüzbiztosításnál 6.680.535.01, a jégbiztosításnál 764.087.40, a szállítvány biztosításnál 577.407.12, a balesetbiztosításnál 294.279.05 frtot. Az összes bevételek a tartalék hozzászámításával 9.911.401.65 frtot tettek ki. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 5%-nyi osztalékot fizet.

Kőbányai sertés-piacz.

aug. 29.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban) 45 krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogra sulyban) — krig. 3. Fialal nehéz (páronként 320

kgon felüli sulyban) 53-54 krig. 4. Fialal közép páronként 251—320 klg. — sulyban 54—55 krig. 5. Fialal könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 45—46 kr. Közép pkint 220—180 klg. felüli sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 ki felüli sutyban 48—49 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 aug. 27. napján volt kész feben 3330 drb. 1896. aug. hó 28-ik napján felhajtott — drb. 1896 aug. 28-ik napján elszállítatott 108 db. 1896. évi augusztus hó 29-ik napjára marad készletben 3222 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 29.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

B u z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	75	6 85	6 95	7 00
"	77	7 95	7 10	8 00
Tiszavidéki	75	6 05	7 10	7 80
"	79	7 20	7 25	8 00
Pesvidéki	75	7 90	7 05	7 80
"	79	7 15	7 20	8 00
Fehérmegyei	75	7	7 05	7 80
"	77	7 15	7 20	8 00
Bácskai	75	7 05	7 15	7 80
"	77	7 2	7 30	8 00
Észak magy	75			7 80
"	77			8 00
"	79			8 00

	Min. hekt.-ben	Ar	előgram.
Rozs elsőrendű	70—72	6.16	6.20
" másodrendű	—	6. —	6.00
Árpa takarmánynak	60—62	3.90	4.25
" égetni való	62—64	5.00	5.75
" serfőzdei	64—66	6.20	7.20
Zab	39—41	5.65	5.90
Tengeri búsa i — uj	—	3.70	3.80
" más nemű	—	3.60	3.70
Repcze búsaági	—	9.90	10.50

CSARNOK

Mese a női hűségéről.

A »Debreczen« számára

Irta: Rostkovitz Arthur.

(Folytatás és vége.)

Elfelejtettem mindeut, csak a szépet, a jót láttam rajta. Czeljaimat, vágyaimat láttam benne, mint egy idealban, megtes'esülve. A kis postatisztel nem is törődtem többé; — meghalt, eltemették, mi gondom vele? Más-sal is megtörtént már az a szerencsétlenség!

Kopogtattak az ajtómon. Egy nem várt jó barátom lépett a szobába. A lapokból tudta meg, hogy beteg vagyok; hat eljött, hogy láthasson.

Nagyon megörültem neki. Kinyitotta az ablakot és szivarra gyujtott. Engem is megkínált. Bizonyosan tudta, hogy nem fogadom el, mert az orvos szigoruan megtiltotta.

A kölcsönös kérdések és feleletek után mindenféle ostobaságokkal zakiatott s ezeket nekem végig kellett sorba hallgatni. — Azt hitte, hogy nem olvasok újságot, s feltalálta a fris pletykát, a helyihireket, a politikai helyzet ujjab alakulását.

Mar menni akart, midőn az ajtóból hirtelen visszafordult.

— Majdnem megfejtkeztem valamiről. Tulajdonképpen azért is jöttem hozzá. Megengeded, hogy még egy szivart elszivhassak?

— Csak gyujts rá egész bátran; nekem nem árt a szivarfüst.

Rágyujtott és a széket egészen az ágyam elé huzta az abaktól.

— Tegnap óta vőlegény vagyok, s azoknak is a legboldogabbika.

— Szép, szép...

Hanem egy kis története van ám ennek. A mult hónapban új lakás után néztem, s jó csillagom egy félreeső, csinos utczába vezetett, hol egy magamnak való hónapos szobára bukkantam. Kissé drágáltam ugyan, de azért mégsem alkudozom sokáig, hanem siettem a foglalót lefizetni, nehogy valaki elhalássza az orrom elől. A lakásadó-némnek gyönyörű leánya volt. Végtelenül sajnálom, hogy nem vágyakoztam sokat a költészet virágzó berkeibe, mert most akkor el tudnám mondani és szépnék, jónak, angyalnak, le tudnám előttem festeni, hogy milyen gyönyörű az én édes kis — menyasszonyom!

Két hete mult csak, hogy náluk lakom, de ennyi idő elég volt arra, hogy fiatal sziv megértse egymást. Mi pedig megértettük. A napokban megkértem a kezét, tegnap pedig már meg is tartottuk az eljegyzést. Végtelenül sajnálom, hogy te nem lehettél ott; no de csak gyógyulj meg, be foglak neki mutatni. Most csak arra kérlek, hogy ird meg az eljegyzési híreimet. Te már érted azt, hogyan kell; én majd le fogom másolni és megviszem a helyi lapok szerkesztőségeinek. A menyasszonyom édes anyja akarta így, hát nekem meg kell tenni az anyósom első kívánságát, ugy-e? Külömben, hogy költői ihletet merit-sél, itt van az én boldogságom arczképe!

Azt hittem, hogy elsülyedek. Szemeim előtt tánczolt az egész világ, majd ez örületes forgatag, mint az én légváram, egy irtózatoss recscsennéssel összeomlott.

Kimeültem roskadtam vissza a párnára.

— Mi bajod van? Egészen elsapadtál!

— Szédülés lepett meg hirtelen. Csak

muló roszzület az egész, mely néha váratlanul lep. Mindjárt elmulik

Megirtam az eljegyzési hirt, s azután az arczképet megfordítottam.

»Sirig hű menyasszonyod — Olga: ez volt erre is irva ugyanéyan gömbölyű betűkkel, mint a kis, szöke postatisztel.

Ez a bolondos fiu pedig össze-vissza csókolgatta azt az arczképet. Szerettem volna odaadni neki a másikat is, de meggondoltam a dolgot. Mért is szomorít nam meg ezt a szegény fiut? És mi jogen vessek akadályt a leány szerencséje elé?

— Azon éjjel nagyon roszzul voltam. Szerettem volna cserélni az elődömmel, a kis postatisztel.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényeséknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünne napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

Muzem, a collegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gőcsey-egyesület „Othona“ a keresk kad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11—12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től. (Egységes vasuti zóna-idő szerint.) Debreczenből indul.

Table of train schedules from Debreczen, listing destinations like Budapest, Szatmár, and Kassa with departure times.

Debreczenbe érkezik

Table of train arrivals to Debreczen, listing origins like Budapest and Nagyvárad with arrival times.

- 1) P-Ladánytól gyorsvonat. 2) Közvetlen kocsit Miskolcra át Budapestre. 3) Közvetlen kocsit Bp-ről Miskolcra át.

Table of train schedules for routes like M-Sziget-Szatmár, Csak Szatmárról, and F-Abony felől.

Tanulóknak!

Jutányos ár mellett... Koszt... esetleg teljes ellátás kapható és havi abonnomák elfogadtatnak a „Szarvas” vendéglőben. Kis-várad-utca az „Európa”-val szemben.

Felhívás!

A nagyméltóságú m. kir. Vallás és közoktatásügyi Miniszteriumnak magas intézkedése folytán az orsz. tanítói ár-vaházhoz szükségeltető

hus, kenyér és fűszerek

szállítása szerződésileg egy évre újból biztosítandó lévén, felkérem mindazokat, kik ezen szállításokat elnyerni óhajtják, hogy ajánlataikat f. évi szeptember 5-ig az ár-vaház irodájában (naponta 9 órá-tól 11 óráig) személyesen vagy írásban tegyék meg. Debreczen, 1896. augusztus 31. Orelt Lajos, az orsz. tanítói ár-vaház vezetője.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

1895. évi vagyonmérleg.

Large financial table for OSZTR. PHÖNIX with columns for KÖVETELÉS, TARTOZÁS, and various sub-items.

Arató ezen létel már rendelkezve lett és a társaság szabad rendelkezésére 1200000 forint kifizetett.

Durst E. s. k. Hönigsvald J. s. k. Troll E. s. k. Weinmann L. s. k. Lampelmeier C. s. k.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

1895. évi vagyonmérleg.

Large financial table for OSZTR. PHÖNIX with columns for CELEKVŐSÉG, SZENVEDŐSÉG, and various sub-items.

Megjegyzés: A jövő évben esedékessé váló díjkötvény-állomány teszen 1024305,12.

Durst E. s. k. Hönigsvald J. s. k. Weinmann L. s. k.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltnék.

Buttykay Menyhért. Békési Albert.